

Pokažimo modrost!

Od političnih sprememb na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja je bilo vprašanje meje s Hrvaško ves čas prizorišče nabiranja političnih izkušenj politikov. Na tako občutljivem področju, kot je sožitje s sosedi, ki bistveno vpliva na kakovost življenja vseh, so neodgovorno križali meče slovenski in hrvaški politiki, zavajali prebivalstvo, na debelo izrabljali nacionalna čustva ljudi z obeh strani meje in se smešili v evropskem prostoru. Ob pritegovanju zdaj enemu zdaj drugemu, kje naj poteka meja, smo pozabili, zakaj so meje pravzaprav nastale - da so lahko različni baroni in knezi na mejah svojih posesti od popotnikov pobirali carinske dajatve in si tako polnili blagajne. To početje so kasneje prevzele države, saj so bile carine pomemben del državnega proračuna. Kam je potem šel ta denar, je že druga zgodba; ponavadi so ga bili še najmanj deležni prebivalci ob meji.

Le poredko so meje ločevale ljudi po narodnosti, mejo so vedno določali po tem, kdo je bil močnejši. Močnejši pa si je nagrabil rudnike in gozdove in pomembna pristanišča, ljudje so ponavadi služili le za izgovor. Če kateri narod to ve, vemo to Slovenci, saj nam vsake politične spremembe samo še bolj skrčijo nacionalni prostor. Ob tem se ne hote vprašati, ali je res nujno potrebno med dvema narodoma, ki govorita tako sorodna jezika, do centimetra razmejiti nacionalna prostora. Slovenci in Hrvatje ob meji imajo veliko bolj podoben jezik in se mnogo lažje sporazumejo kot Prekmurci s Primorci. Zato me je ščuvanje prebivalcev ob meji in njihovo vključevanje v obmejne bitke vedno prizadelo, saj politiki tako kot generali vojake za lastne koristi pošiljajo v bitko lahkoverne ljudi ob meji, ki jih obmejni spori najbolj prizadevajo.

Tako Slovenija kot Hrvaška sta manj pomembni državi v Evropski uniji. Ob tem ima Hrvaška več možnosti, saj ima izjemno lepo obalo, kamor tako radi prihajajo vsi evropski politiki, zlasti če jim kdo ponu-

ja zastoj počitnikovanje. V zadnjih dveh desetletjih, ko spremljamo politiko od blizu, smo se tudi mi, navadni državljani naučili, da je tudi politika trgovanje, da praviloma zmaga tisti, ki je močnejši in bolj zvit. Vse, kar zahodnjakom lahko ponudi Slovenija, imata bolje urejeno in bolj znano obe zahodni sosedi. Žal pa smo v pogajanja vpleti še našo nacionalno razklanost, obsodili za komuniste vse nekdanje slovenske diplomate, pa tako malo smo jih imeli! - in pošiljali v bitke z izkušeno hrvaško diplomacijo politično ambiciozne, a malo izkušene profesorje, nadebudne pravnike brez diplomatskih izkušenj, politike brez političnega staža in klovne, ki so se radi kazali na TV ekranih.

Zdaj žanjemo sadove dvajsetletnih ljubiteljskih poskusov, da bi dosegli sporazum s Hrvati. To najbolj dokazujejo zadnje čase prav neverjetne razprave med politiki, strokovnjaki in očeti naroda v medijih. (Mater naroda, ki vedno stojijo veliko bolj na trdnih tleh kot možki, nihče nič ne vpraša, saj je zunanja politika vendar stvar možkih!). Končno so se politiki spomnili na prebivalstvo! To so sicer storili iz sebičnih razlogov in vzgibov - če bo špičasto, bodo vile,

če bo okroglo, pa lopata - v vsakem primeru pa si bodo na koncu umili roke!

Izkoristimo priložnost, ki nam jo tako redko ponudijo! Zdaj lahko mi, starejši dokažemo svojo modrost. Ustavimo spore s sosedi, podprimo referendum - ne zaradi politikov, pač pa zato, da 'ne vrag, le sosed bo mejak,' kot je zapisal naš veliki Prešeren. Veliko nas je in če bomo šli vsi na volišča, bomo dosegli mir s Hrvaško. Pokažimo mladim, da so majhne radosti v vsakodnevem življenju veliko pomembnejše kot veliki nacionalni cilji, ki praviloma koristijo samo tistim na vrhu.

Mateja Kožuh Novak

vsebina

Društvena obvestila	2
Pogovor z Danilom Türkcom	3
Seja UO ZDUS	4
Kaj smo, kam gremo?	6
Discipliniranje civilne družbe?	7
Soočanje z demenco	9
Poročilo 2009, naloge ZDUS 2010	15
Sklepi sej ZDUS	18

Društvena obvestila

V pripravi je zakon o prostovoljstvu

V pripravi je zakon o prostovoljstvu, njegovo pripravo pa usklajuje ministrstvo za javno upravo. Za pripravo predloga zakona je bila imenovana medresorska delovna skupina. ZDUS je bila povabljen, da s svojimi predlogi in pripombami sodeluje že v fazi nastajanja predloga zakona.

Po terminskem planu bo zakon dan v javno razpravo do konca meseca maja 2010. V javni razpravi bo predvidoma 30 dni, 10. septembra pa naj bi zakon obravnavala vlada in do konca leta državni zbor.

Četrti osnutek zakona o prostovoljstvu je na voljo na spletni strani ZDUS. Prosim, da se v razpravo vključite v čim večjem številu in sodelujete s predlogi in pripombami, kar bo pripomoglo k temu, da bo zakon o prostovoljstvu čim boljši.

Darja Pangerc

Nujno opozorilo: spremembe naslovov

Ko pride do zamenjave predsednika in/ali tajnika vašega DU, nam, prosim, sporočite spremembo na elektronski naslov milan.zabavnik@z dus-zveza.si ali po pošti na naslov: ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana. Velja za ime, naslov, elektronski naslov in telefonsko številko!

Izobraževanja turističnih vodičev in predstavitev nove socialne zakonodaje

Uspelo nam je pripraviti izobraževanja za organizatorje izletov. Teme so pravno- normativni aspekti organizacije izletov v DU, zavarovanje izletniške in drugih dejavnosti DU ter predstavitev dobrih primerov iz prakse.

Izobraževanje organizatorjev izletov bomo povezali (isti dan) s predstavitvijo nove socialne zakonodaje, namenjene predsednikom DU, predsednikom socialnih komisij in koordinatorjem projekta Starejši za starejše. Vsebina bo predstavitev zakona o dolgotrajni negi, o socialno varstvenih prejemkih in uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, predstavitev zakona o malem delu in pogovor o projektu Starejši za starejše.

Vodstvom PZDU prepuščamo, da se odločijo, ali naj bosta srečanja hkrati (dopolodne izobraževanje organizatorjev izletov, popoldne pa pogovor o socialnih problemih ali obratno). Organizatorji prosimo, da pripravijo srečanja na predlagane datume. Strošek društev so prostor, voda in kava za udeležence, medtem ko stroške predavanj krije ZDUS.

Predlagani datumi srečanj:

- 28. maj: Zgornje Podravje - Maribor
- 1. junij: Zasavje in Posavje - Trbovlje
- 3. junij: Koroška in Saleška – Slov. Gradec
- 7. junij: Gorenjska - Kranj
- 10. junij: Zgornje Podravje - Maribor
- 16. junij: Severna Primorska - Solkan
- 21. junij: Pomurje - Murska Sobota
- 24. junij: Celje

Z vprašanji in pripombami se, prosimo, obrnite na Boženo Kos, tel. 01/519 51 45.

Danilo Türk: Referendum ni usoden

Gospod predsednik, referendumna kampanja ob arbitražnem sporazumu je intenzivna, vtis pa je, da se vse bolj izgublja vsebinsko bistvo. O čem bomo pravzaprav odločali 6. junija?

Res, kampanja je hitra, strastna, nabita s čustvi. Po mojem mnenju to ni dobro. Odločitve, sprejete s pregreto glavo, ponavadi niso najboljše. Na referendumu 6. junija ne bomo odločali o usodnih, vsebinskih stvareh slovenske države in naroda, kot nam to dramatično slikajo nasprotniki arbitražnega sporazuma. Tudi ne bomo odločali o aktualni vladi in vladajoči koaliciji. Odločali bomo o tem, ali želimo najti rešitev za vprašanje, ki močno obremenjuje odnose s sosednjo državo Hrvaško in otežuje gospodarsko sodelovanje, pa tudi, kar je še posebej pomembno, vsakdanje življenje ljudi, ki živijo ob meji. Odločali bomo o tem, ali po dvajsetih letih prepiranja želimo narediti pomemben korak naprej, korak v prihodnost.

Ste ugleden strokovnjak za mednarodno pravo, kako ocenjujete arbitražni sporazum?

Vedno, ko imam priložnost, ponovim oceno, da arbitražni sporazum nudi primeren pravni okvir za pravično rešitev mejnega vprašanja in za uveljavitev nacionalnih interesov Republike Slovenije. V njem je dovolj zagotovil, da bo Slovenija predstavila in uveljavila svoje argumente, ki jih resnično ni malo. Veste, v pravu je treba biti realist, enako kot v politiki, zato me žalostijo poskusi nekaterih političnih prvakov, ki ne morejo preseči strankarskih kalkulacij in interesov ter ravnati državniško.

Zagovornik arbitražnega sporazuma trdijo, da je najboljša možna rešitev, nasprotniki pa, da gre za preveliko tveganje, ki lahko Sloveniji odvzame status pomorske države. Vaš komentar?

Kot rečeno, Slovenija ima veliko argumentov, zato je stopnja tveganja zmanjšana na razumljivo in sprejemljivo raven. Seveda pa v primeru, ko odločitev prepustiš tretjemu, nikoli ne moreš stoodstotno zagotoviti, da bo odločitev v celoti uresničila tvoje interese. Če bi bilo tako, potem arbitražna sploh ne bi bila smiselna. Rad bi poudaril, da smo pri reševanju mejnega vprašanja s Hrvaško doslej poskusili že vse - od dvostranskih pogajanj, do mediacije in posredovanja. Nič ni bilo uspešno, zato je zdaj aktualen arbitražni sporazum kot edina realna možnost, ki nam je še preostala. Ne pozabite, da sporazum ohranja tudi možnost, da državi sami najdeta rešitev, torej dvostransko. 'Argumentiranje,' da bo Slovenija izgubila status pomorske države, se mi zdi neodgovorno in populistično strašenje ljudi. Mar bo Slovenija po referendumu ostala brez morja? Slovenija je pomorska država in bo to tudi ostala, o tem ni nobenega dvoma.

Da politika ni enotna, je bolj ali manj pričakovano, tokrat pa se zdi, da tudi strokovnjaki, pravniki vztrajajo vsak na svojem bregu. Kako vi vidite razlike med njimi?

Kolikor lahko presodim po javnih nastopih, med pravniki, strokovnjaki za mednarodno pravo ni kakih posebnih razlik in razhajanj o

arbitražnem sporazumu. Ne bi se želel spuščati v ocenjevanje stališč drugih pravnikov, ki se pojavljajo v javnosti, rad pa bi opozoril, da so znotraj prava posamezna področja zelo različna in zahtevajo veliko specialnega znanja. Morda lahko stvari ponazorim s primerjavo iz medicine: če boste imeli težave s srcem, boste poiskali kardiologa, ne pa, denimo, ortopeda.

Kaj se bo zgodilo, če bo sporazum na referendumu zavrnjen?

Nič posebnega, življenje bo teklo naprej. Res pa je, da to ne bo ravno pripomoglo k ugledu in verodostojnosti Slovenije, otežilo pa bo tudi iskanje nove rešitve v pogajanjih s Hrvaško. Mejno vprašanje pa bo nekoč vendarle treba rešiti, to je zagotovo eden od nacionalnih interesov Slovenije. Verjamem, da se ljudje, državljanci in državljani tega zavedajo bolj kot politiki.

Besedilo: Matjaž Vizjak

Slika: Brane Bombač

Seja up odbora

ZDUS članom ne daje političnih navodil. Upravni odbor ZDUS se je konec minulega meseca sestal v hotelu ZDUS Delfin v Izoli. V več točkah dokaj obsežnega dnevnega reda so razpravljavci večkrat poudarili, da vodstvo ZDUS ne daje članom obveznih političnih navodil, saj ZDUS ni politična organizacija, pač pa združenje civilne družbe. Zato člani lahko in tudi morajo politično pluralno razmišljati, se odločati in voliti. To velja tudi za podporo študentom in sindikatom, pa tudi za napovedani referendum o arbitraži.

Dom ZDUS v Rogaški prehaja pod upravo hotela Delfin. Člani upravnega odbora ZDUS so hkrati člani skupščine hotela Delfin, ki je v lasti ZDUS. Potrdili so poročilo o poslovanju v minulem letu in načrte za letos, sprejeli pa so tudi predlog vodstva ZDUS, da hotel Delfin sprejme pod svoje okrilje počitniški dom v Rogaški Slatini, ki je prav tako last ZDUS. Dom ima lepe sobe, kuhinjo z jedilnico, gostje pa hodijo jest in se kopat drugam. Z združitvijo se bo ponudba hotela Delfin z obmorskega turizma razširila še na zdraviliški turizem. Že dolgo je namreč aktualen predlog, da bi sobe doma v Rogaški Slatini preuredili v apartmaje, kjer si bodo gostje lahko sami kuhali.

K delu v upokojevski organizaciji je treba pritegniti strokovnjake. Ob izletih, pohodništvu in športu so DU tudi organizacije civilne družbe, ki jim ne sme biti vseeno, da o njih odločajo drugi. Da bodo predlogi upokojevskih organizacij kakovostni, je treba k delu ZDUS pritegniti še več upokojenih strokovnjakov, ki bodo lahko kvalificirani sogovorniki politike in kapitala. V komisijah ZDUS že sodelujejo ugledni strokovnjaki, ki so bili nekdanji šefi svojim zdajšnjim sogovornikom ti pa zdaj upoštevajo njihovo znanje, izkušnje in nasvete. To se je pokazalo tudi pri predlogu zakona o malem delu, ki ga je predlagala prav upokojevska zveza. Podpredsednik ZDUS Mirko Miklavčič je izračunal, da bi upokojevska zveza samo iz tega naslova zaslužila blizu milijon evrov na leto, ki jih bo znala zanesljivo bolje uporabiti kot t. i. študentski servisi in njihovi lastniki, ki denar porabljajo v druge namene in ne za splošne koristi študentov. Ob tem so se pokazali različni pogledi članov UO na to, ali naj ZDUS izreka študentom svojo podporo brez vsakršnih pridržkov ali pa bi bilo koristneje, da bi študentje diplomirali čim prej in se zaposlili takoj po končanem študiju, namesto da vlečejo pogodbeno delo tja do svojega tridesetega leta. Pri upokojevanju, na kar pa očitno ne mislijo, jim bodo namreč manjkala prav delovna leta!

Tudi sodelovanje s sindikati in podpora njihovim prizadevanjem ni vselej upokojevcem v prid. ZDUS izreka tudi sindikatom podporo brez vsakršnih pridržkov, ki pa je upokojevcem pogosto ne vračajo v enaki meri. Interesi upokojevcev tako niso vedno identični s študentskimi in sindikalnimi, je pa predsednica dr. Mateja Kožuh menila, da zavezništva ne bi smeli ogrožati s svojimi parcialnimi zahtevami, saj smo upokojevci močni samo v skupni fronti proti kapitalu in politiki, ki ni naklonjena zahtevam nobene od teh treh vej zavezništva. O vsakokratni podpori študentom in sindikatom naj bi po mnenju več udeležencev v razpravi vsakič posebej odločal UO ZDUS.

ZDUS je v širšem družbenem interesu. V razpravi, ki se je raz-

ravnega ZDUS

vneta ob denarju za kritje dejavnosti upokojenskih organizacij, se je jasno pokazalo, da je denarja ne le premalo, tudi viri pridobivanja sredstev niso zanesljivi. ZDUS je z razpisi za posamezne projekte uspešen ali tudi ni, za svoje strokovno delo pa bi potreboval zanesljivejši vir financiranja. Anka Tomiňšek je opozorila, da zakon o ųrtvah vojnega nasilja namenja sredstva tej organizaciji, čeprav je nekajkrat manjša od ZDUS, ki je z več kot polovico članov med upokojenci zanesljivo edini reprezentativni predstavnik ųrtev vojnega nasilja. Strokovnjakom in upokojencem lobistom, ki (še) imajo vpliv v politiki, so udeleųenci v razpravi naloųili, naj skušajo doseči, da evra za delo upokojenske organizacije ne bi plačevali samo njeni člani, pač pa tudi nečlani, saj so prav tako deleųni ugodnosti, ki jih za upokojence izbojuje ZDUS.

Komisija ZDUS odloča samo o priznanjih ZDUS. Pri podeljevanju plaket in priznanj ZDUS, ki mnogim članom veliko pomenijo in so jim edina nagrada za opravljeno delo, se je doslej zveza ravnala predvsem po predlogih posameznih DU in PZDU - največkrat brez primerljivih kriterijev, kdo in za kakšno delo naj dobi katero od priznanj ZDUS. Poslej bo to problematiko urejal pravilnik, v katerega bo treba vnesti le še nekaj manjših pripomb iz razprave, nato pa bo postal obvezen. Vsekakor pa društva upokojencev in pokrajinske zveze še naprej ohranjajo proste roke pri podeljevanju svojih priznanj po kriterijih, ki jih določajo sami.

Vzajemnost, Aver, referendum. Pod točko razno je podpredsednik Mirko Miklavčič obvestil člane, da je z odločbo informacijske pooblaščenke sklep vlade, s katerim je postavila začasno upravo zavarovalnice Vzajemnost, postal javen dokument. Za ZDUS namreč ta sklep ni bil dostopen kar sedem mesecev, kar je po mnenju razpravljavcev povsem nesprejemljivo. V odločbi je po mnenju pravnikov ZDUS veliko pravnih napak in zavajanj, kar bo ZDUS skušal popraviti z vsemi pravnimi sredstvi. Pravniki ZDUS so prav tako menili, da je kakih 30 tisoč pooblastil, ki jih je za odpovedano skupščino Vzajemnosti zbral ZDUS, še vedno veljavnih, saj skupščine, za katero so bila zbrana, ni bilo! Tudi v tem primeru ZDUS še čaka pravna bitka.

Kar zadeva imenovanje nekdanjega predsednika uprave Vzajemne dr. Boštjana Averja za direktorja izolske bolnišnice, so upokojenci soglasno sprejeli sklep, da minister Marušič ne sme potrditi njegovega imenovanja, saj je bil dr. Boštjan Aver razrešen kot predsednik uprave Vzajemne in je zoper njega vloųenih več kazenskih ovadb zaradi prekoračitve pooblastil, klientelizma itd. O tem svojem stališču bodo obvestili ministrstvo in ministra za zdravje.

V razpravi o napovedanem referendumu o arbitraųi se je upravni obor izrekel za podporo, članstvu organizacije pa priporočil, da naj glasuje vsak po svoji vesti, hkrati pa naj pri tem razmisli, ali ni napočil čas za arbitraųni dogovor s Hrvati, saj dvostranski pogovori niso uspešni že polnih dvajset let in čeprav so se s problematiko meja s to drųavo ukvarjale vse dosedanje in vlade vseh barv.

M. Vizjak

Kje smo, kam gremo?

Kar nekaj intelektualcev, mislecev, sociologov, filozofov in drugih v svetu razmišlja in piše o napačnih usmeritvah nadaljnega razvoja, ki ne temelji na blaginji, vrednotah, svobodi posameznika, pač pa na tekmovalnosti, pridobitništvu, proizvodnji, ki je v službi profita, in podobnem.

Ali moramo slediti vrednotam in usmeritvam, kot so tekmovalnost, pridobitniško, profit, karizem, ali pa naj naš razvoj v naši državi temelji na podlagah, ki so zapisane v gradivu Prispevek k oblikovanju trajnostne vizije prihodnosti Slovenije. Avtorji so v uvodu zapisali: 'Temeljni cilj je torej doseganje blaginje v širokem pomenu besede, ki zadeva zadostno gnotno podlago za vsakogar, zdravje, varno okolje in varovanje narave ter dobre medčloveške odnose. Pri tako definirani blaginji dosežena višina bruto domačega proizvoda ni in ne more več biti edino merilo razvosti države in dosežene blaginje, konkurenčno gospodarstvo pa ne več primarni razvojni cilj.

Redefinirati je treba odnos med delom in kapitalom, zmanjšati negotovost in fleksibilnost delovnih razmerij ter delavcem omogočiti soupravljanje delovnega procesa, dodatno izobraževanje, udeležbo pri delitvi dobička in nagrade za kolektivne in skupne dosežke. Hkrati je treba uvesti standarde in načela odgovornosti, vključno s kaznovanjem minulih neodgovornih ravnanj politikov, vlad, lastnikov kapitala ter uprav in nadzornikov v podjetjih.'

Mnogi se z navedenimi stališči ne strinjajo, se jim posmehujejo, čes da to pomeni rekommunizacijo ekonomije. Kakorkoli, dejansko stanje v gospodarstvu in družbi je tako, da zahteva korenite spremembe.

Nekritično prenašanje sistema, institucij iz Zahoda, je, kot je dejala prof. dr. Vesna V. Godina (Sobotna priloga Dela, 13. marec 2010), povzročilo prepletenost elit, politike in gospodarstva. Eden od dokazov za takšno stališče je tudi dogajanje v vzajemni zavarovalnici Vzajemna, kamor vplačujemo prispevke za zdravstvo, a se je denar porabljal za številne druge namene. Želeli smo preprečiti takšno delovanje Vzajemne, a so nam to preprečili. Še danes ne vemo, kdo so ti, ki so dobivali milijone evrov iz blagajne Vzajemne za različne kvaziprojekte, kdo je vse dobival sponzorska sredstva in podobno. Ko sprašujemo o tem, nas zavrnejo z izgovorom, čes da so ti podatki 'poslovna skrivnost'. Delovanja zasebnih gospodarskih družb torej ne moremo nadzorovati, čeprav smo člani lastniki te družbe. Ali je to normalno?

Da, normalno je v državi, kjer je prepletenost elit, politike in gospodarstva in pomanjkanje neposrednega nadzora ljudi, tistih, ki ustvarjajo, civilne družbe.

Kar naprej nam dopovedujejo, da je treba s sistemom javno-zasebnega partnerstva priti do dodatnih sredstev na področju zdravstva, socialnega varstva in drugih področjih, ki so včasih bila posebnega družbenega pomena. Nismo proti zasebnemu kapitalu, a brez standardov, normativov, nadzora nad upravljanjem v institucijah, kjer bi se prepletala javna in zasebna sredstva, se nam bodo kar naprej in vedno znova dogajale 'Vzajemne.'

V civilni družbi moramo strniti vrste, moramo se organizirati, zbrati okrog sebe strokovnjake, ki bodo pripravljene prostovoljno ali za simbolne nagrade iskati takšne rešitve na vseh tistih področjih, ki so življenjskega pomena za ljudi, da ne bomo jutri družba, kjer bo delavec brez vseh pravic in s plačo, s katero ne bo mogel preživeti, kjer bomo starejši - ali kakorkoli nam že rečejo - živalarili v hiralnicah.

Francka Četković

Discipliniranje civilne družbe?

Moji sodelavci upokojenci so zgroženi nad študentskim vandalizmom pred parlamentom. »In ti jih podpiraš,« so se jezili name. »Zdaj pa imaš!« In so mi naročili, da moram v imenu Zveze društev upokojencev Slovenije obsoditi vandalizem, ki se je zgodil na študentskih demonstracijah. Poslušala sem jih in sem se čudila. Kdo je pravzaprav kriv za včerajšnji brutalni napad na stavbo slovenskega parlamenta? So res študentje, naši vnuki, ki so prav v tistih letih, ko jih lahko, zaupljive in lahkoverne, vsakdo zlorabi za svoje cilje? Vprašam vas, vse tiste, ki danes tako obsojate včerajšnje dogodke:

- Kdo je učil mladino zadnjih 20 let, da je edina prava vrednota v družbi denar in dobiček?
- Kdo je mladim dajal in še daje zgled, da boš kaznovan le, če kraješ malo, in da te država in zakoni ščitijo, če znaš krasti na veliko?
- Kdo je razvrednotil ceno fizičnega dela, da hočejo vsi mladi postati menedžerji z bajnimi avtomobili, z Diorjevo obleko in plačano lepoticco ob sebi?
- Kdo je sfižil to deželo, da mladi ne dobijo služb in rešujejo svoj položaj s podaljševanjem študija in s študentskim delom?
- Kdo je osiromašil tretjino naroda, da se morajo cele družine preživljati s tem, kar zasluži njihov slabo plačani in izkoriščani študent?
- Kdo dopušča, da si spretni in brezobzirni na račun slabo plačanega študentskega dela kopičijo denar in kršijo zakone, namesto da bi zaposlovali mlade ljudi?
- Kdo je nekaj mesecev ignoriral zahteve študentov in kdo je tako malo sposoben, da se ne zna s študenti dogovoriti, preden pride do protesta, ki, žal, malokrat prinese komurkoli koristi?
- In nazadnje, kdo je plačal brezposelne mladeniče, ki so jim brezobzirni finančni rokohitrci že zdavnaj uničili sleherno življenjsko perspektivo, da so pričeli obmetavati parlament? Kdo si je za parlamentarnimi vrati, v vladi in med tistimi, ki jih iz ozadja usmerjajo, mel roke, ko je poslušal, kaj se dogaja?

Obtožujem vas, nekdanji Titovi mladinci, ki vam je pohlep zameglil vero v pravično družbo, zaradi katere so umirali vaši očetje, in vas, ki zlorabljate svojega boga, ko hodite ob nedeljah v cerkev in odlagate na njegova ramena vse laži, prevare, zlorabe, ki ste jih zagrešili čez teden! Za vse včerajšnje početje ste krivi vi, saj dajete našim vnukom s svojim početjem že 20 let zgled, da je moč na hitro obogateti, če si le dovolj spreten in brezobziren in ti ni mar stiska tvojih sosedov.

Kaj ste naredili z nekdanj cvetočo deželjo prijaznih, med seboj strpnih in solidarnih ljudi? Ste se včeraj ob zgražanju nad študentskim vandalizmom vprašali, kaj ste zagrešili v vzgoji svojih otrok, da se tako obnašajo? Kako lahko je obsoditi trikrat zlorabljene študente, saj jih zlorablajo delodajalci, posredniki in vi, ki jih silite v slabo plačano študentsko delo, ker jim ne znate ali nočete priskrbeti pošteno plačanega dela, saj je mnogo lažje zlorabljati delavce, če se tresejo, da bodo ostali na cesti, ali če so morali dolgo prosjačiti za slabo plačano delo.

Upokojenci smo sebični, s pokojninami jemljemo mladim bodočnost, delavci so leni, sindikalisti zajedavci in nesposobni, študentje so vandali. Ali morda kdo vidi v tem poizkus discipliniranja in diskreditiranja civilne družbe?

Mateja Kožuh Novak

Srečanje vodstev ZDUS in DeSUS

Vodstvu ZDUS in DeSUS, ki sta ju vodila predsednika dr. Mateja Kožuh Novak in Karel Erjavec, sta se na srečanju zavzeli za poglobljeno sodelovanje zlasti pri sprejemanju t.i. socialnih zakonov. Srečanje je bilo po številu udeležencev na doslej najvišji ravni in tudi najštevilnejše. V delegaciji ZDUS so bili ob predsednici Kožuhovi še podpredsednik Mirko Miklavčič in člana predsedničinega kolegija Tomaž Banovec in Jože Bučer, v delegaciji DeSUS pa podpredsednik mag. Valter Drozg, predsednik sveta Peter Habjan, poslanec v državnem zboru Anton Urh, predsednik strateško razvojnega sveta Niko Abrahamsberger in generalni sekretar stranke Ljubo Jasnič. Udeleženci so najprej zgladili nesporazum zavoljo tega, ker bi naj vodstvo ZDUS odsvetovalo članom, da volijo DeSUS, kar seveda ni res, pač pa vodstvo politično pluralnemu članstvu upokojenske organizacije svetuje, naj upokojenci izkažejo svoje zaupanje le tistim poslanskim kandidatom, ki so že upravičili pričakovanja upokojencev. ZDUS bi seveda želel, da bi bil DeSUS po številu poslancev v državnem zboru še močnejši, za izglasovanje starejši populaciji prijaznejših zakonov pa so potrebni tudi glasovi poslancev drugih strank, in to tako iz vrst koalicije kot opozicije. Dr. Kožuhova je povedala, da imajo predsedniki vseh petsto DU po Sloveniji nalogo, da obiskujejo svoje poslance in med njimi lobirajo za upokojenske interese.

Sogovorniki so v nadaljevanju izrekli svojo zaskrbljenost spričo dejstva, da se Slovenija vse bolj oddaljuje od deklarirane socialne države, saj kar dve članici iz tako imenovanega 'levega četverčka' (ki ga koalicija sama najraje poimenuje 'trojček,' kot da DeSUS ne bi bil član vlade), zanesljivo nista levi, nista naklonjeni upokojencem in zagovarjata predvsem koristi kapitala.

Končuje se javna razprava o t.i. socialnih zakonih, od katerih je ta trenutek najpomembnejši pokojninski zakon. Ugotovili so, da so se pokojnine v kratkem času znižale od 68 odstotkov povprečne plače na 61 odstotkov, če pa bo sprejet še t.i. švicarski model usklajevanja pokojnin, pa se bodo znižale še bolj. Ali je švicarski model dolgoročno naklonjen upokojencem ali ne, sogovorniki niso bili povsem enotni, saj cene že zaradi konkurence ne bodo mogle narasčati v nedogled, plače pa se bodo v Sloveniji morale zvišati, saj so v poprečju že za dobro polovico nižje kot v drugih članicah EU. O pokojninskem zakonu bo že prihodnji teden razpravljala upravni odbor ZDUS in sprejel stališče do predlaganih rešitev, nato pa se bo sestala komisija ZDUS za pokojninsko politiko, na katero so že povabili predstavnika DeSUS, saj bi želeli poenotiti stališča še pred razpravo v državnem zboru.

Poenotenje stališč bo po mnenju ZDUS zanesljivo koristno, saj bodo imela veliko večjo veljavo stališča poslancev DeSUS, če se bodo lahko sklicevali na to, da za njihovimi stališči stoji tudi ZDUS s 500 upokojenskimi društvi po vsej državi in z več kot 230. tisoč člani!

Oboji, tako predstavniki ZDUS kot DeSUS, so srečanje ocenili kot koristno in se dogovorili, da bodo pogovori poslej pogostejši, prav tako tudi srečanja predstavnikov ZDUS s poslanci DeSUS, ko se pripravljajo na razpravo v parlamentu in na glasovanje.

Predlogi koordinatorjev v projektu Starejši za starejše

V aprilu in maju so se vrstili posveti koordinatorjev projekta Starejši za starejše za boljše življenje doma, ki so dali vrsto predlogov za še učinkovitejše uresničevanje projekta. Posvetov se je udeležilo več kot 170 koordinatorjev. Opozorili so na vprašanja, ki zahtevajo večjo pozornost državnih in drugih organov.

Udeleženci so se izrekli o štirih področjih, sledile pa so delavnice o temah:

- uresničevanje projekta Starejši za starejše;
- prostovoljstvo;
- revščina in nasilje nad starejšimi v družinah in
- izpolnjevanje nalog centrov za socialno pomoč starejšim.

Pri uresničevanju projekta zaslužijo posebno pohvalo prav prostovoljci, ki opozarjajo pristojne službe, da zagotovijo pomoč, ob svojem delu pa pogosto naletijo na zaprta vrata, saj svojci ne dovolijo pogovorov, mimo tega pa prostovoljce pogosto tudi fizično in psihično ogrožajo.

Starejši prostovoljci kot motiv za delo navajajo soodgovornost, solidarnost, tradicijo, socialno kulturo do nekdanjih sodelavcev, sosedov ipd. Ker je večina prostovoljcev starejših od 75 let, se pogosto zgodi, da sami zbolijo, da so obremenjeni z vnuki, bolnimi partnerji ali drugimi v družini, zaradi česar mnogi prenehajo z delom, tako da je upravičen 11- odstoten osip.

Čim prej je treba poskrbeti za sezname starejših od 69 let, kajti le tako bodo lahko prostovoljci opravljali naloge v svojih okoljih. Čim prej je treba pripraviti tudi analizo petletnega uresničevanja projekta in prikazati njegovo uspešnost, odmevnost med uporabniki in sodelujočimi, saj bo to najboljši dokaz o potrebnosti nadaljevanja projekta in hkrati spodbuda za prostovoljce.

Sodelujoči na posvetovanjih so izmenjali med seboj izkušnje ter dali pobude za učinkovitejše ukrepanje pristojnih strokovnih institucij. V vseh okoljih je treba odkrito spregovoriti o nasilju nad starejšimi in osveščati prav vse generacije o vzrokih za nasilje in o njegovih posledicah. V DU je treba uveljaviti izobraževanje, svetovanja o pozitivni samopodobi starejših, da bi se tudi sami uprli nasilju nad seboj. Uveljaviti je treba zagovorništvo starejših in predlagati ustanovitev varuha pravic starejših. Institucije, ki so po novem zakonu o preprečevanju nasilja in zlorab odgovorne za to, morajo te naloge odgovorneje izpolnjevati.

Udeleženci posvetov so še predlagali:

- na posvete DU je treba tudi v prihodnje vabiti socialne in zdravstvene službe, nevladne organizacije, da bi tako zagotovili boljše sodelovanje in medsebojno zaupanje;
- ministrstvo za šolstvo je treba opozoriti na večjo učinkovitost vzgojnih programov s poudarkom na medgeneracijskem sožitju;
- v programe fakultet je treba uvesti izobraževanje o gerontologiji in geriatrici, zlasti na fakultetah, ki izobražujejo kadre za delo z ljudmi;
- ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve je treba predlagati, da je obvezno izobraževanje svojcev, ki v družini skrbijo za starejše, pogoj za pridobitev dodatkov za pomoč družini;

- v raziskovalne programe je treba vključiti teme o staranju in potrebah starejših v družbi;

- predlagati je treba uvedbo zagovornika in varuha človekovih pravic starejših;

- v medijih je treba nameniti več pozornosti oddajam o pozitivnih in negativnih aspektih staranja, medgeneracijskem sodelovanju, preprečevanju nasilja, kar vse bo pripomoglo k večji osveščenosti in spoštovanju življenja vseh generacij.

Angelca Žiberna

Zaščita Vzajemne pred finančnim siromašenjem

Na prvem sestanku so se zbrali člani IO Združenja članov prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, ki nadaljuje prizadevanja ZDUS za zaščito zavarovalnice pred finančnim siromašenjem in sprejemanjem odločitev, ki niso v korist članov. Vzajemna je namreč skladno z določbami statuta last članov, ki pa svoje lastniške funkcije zaradi prisilne uprave že 7 mesecev ne morejo uresničevati.

Izvršni odbor združenja je razpravjal o dogajanjih, povezanih s sprejetjem nove različice zakona o zavarovalništvu, s katerim se pripravljavcem očitno zelo mudi. V državni zbor ga namreč želijo poslati po hitrem postopku, čeprav ne rešuje prav nobenega odločilnega vprašanja s tega področja.

Pripravljavci hočejo uzakoniti predstavniško skupščino kot edino možno obliko za vzajemne družbe z več kot 1.500 člani, kar pa se članom IO zdi prestrog in preveč utesnjevalen ukrep zlasti zato, ker se pri tem predlagatelji sklicujejo na nemško zakonodajo o zadrukah!? Pripravljavci zakona gredo v predlogu še dlje, saj nameravajo likvidirati Vzajemno, če se temu ne bi prilagodila v 6. mesecih po uveljavitvi zakona. Od uprave Vzajemne zato pričakujejo, da bo, če tega še ne počne, takoj začela postopke za sklic redne skupščine, saj se ji v drugi polovici julija izteče mandat, od Agencije za zavarovalni nadzor, ki ima vlogo začasnega nadzornega sveta, pa pričakujejo, da bo upravi naložil to nalogo in ji jo tudi pomagal izpolniti.

Soočanje z demenco

Na spletu je objavljen povzetek raziskave o demenci, ki jo je opravil mednarodni inštitut za dolgo življenje (ILC) iz Velike Britanije. Tudi nas, ki delamo na področju demence in spremljamo dogajanja v EU, je presenetil podatek, da število bolnikov z demenco v EU strmo narašča, tako da je že 7,3 milijona obolelih z različnimi oblikami te bolezni. Nekatere evropske države že obravnavajo demenco in alzheimerjevo bolezen kot pandemijo. Pri nas tega obolenja še ne evidentiramo. Po ocenah stroke pa naj bi bilo v Sloveniji obolelih za demenco med 25 do 35 tisoč prebivalcev, od tega več kot polovica za alzheimerjevo boleznijo.

Seznanjeni smo tudi s sklepi evropskega parlamenta, ki je sprejel deklaracijo, po kateri mora postati demenca ena od prioritet javnozdravstvenega sistema. Nam pa se zdi, da smo se problema komaj dotaknili, smo ugotavljali na posvetu, ki ga je na pobudo Spominčice ta mesec pripravil direktorat za socialne zadeve MDD-SZ.

Predlog nacionalnega programa za duševno zdravje (julij 2009) je dober predvsem zato, ker zajema vsa področja. Vendar je star že leto, medtem pa so se v marsičem spremenili pogledi na demenco. Evropski parlament, denimo, v tem letu demenco uvršča kot prednostno nalogo.

Evropske države pozivajo NVO, naj spodbudijo vlade, da za področje demence čim prej izdelajo akcijski načrt. Ob tem opozarjajo in poudarjajo zlasti na pomen ohranitve dostojanstva ljudi z demenco in na preprečevanje kršitev njihovih pravic.

Po nekaterih raziskavah je v domovih kar 60 odstotkov obolelih za demenco. Oseb z duševnimi motnjami pa je še več. Zato bi morali pri preprečevanju nastanka teh obolenj nuditi več strokovne pomoči. Potrebno bi bilo zagotoviti sodelovanje več strokovnjakov: psihiatrov, terapevtov in prostovoljcev za aktivnosti z oskrbovanci ...

Imamo podatke za domove, premalo pa za domače okolje. Vendar nam že število samomorov marsikaj pove. V domačem okolju bi bilo treba bolnikom nuditi več opore, prav tako njihovim svojcem. Brez sodelovanja in vključevanja NVO tega ne bomo zmogli. Zato je nujna povezava stroke z NVO pri usposabljanju prostovoljcev in pomoč pri snovanju in vodenju socialne mreže. Tudi to je v nacionalnem programu premalo upoštevano.

Na posvetu smo spregovorili še o pogledih in izkušnjah uvajanja varovanih oddelkov v skladu s pravilnikom o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih za uresničevanje nalog na področju duševnega zdravja. Pravidnika smo veseli, saj je prvi akt, ki podrobneje ureja organiziranost varovanih oddelkov. Kar 88 domov za starejše ima namreč varovane oddelke, vendar nimamo podatkov o tem, koliko jih deluje v skladu z določili omenjenega pravilnika. Pravidnik je dober, ni pa usklajen z normativi, ki so stari in jih je nujno treba dopolniti.

Kot rečeno, v predlogu nacionalnega programa za duševno zdravje je izpuščeno področje vključevanja NVO. To je izpuščeno tudi v pravilniku o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih za uresničevanje nalog na področju duševnega zdravja v domovih za starejše. V domovih bi lahko prostovoljci ob primerni podpori in usposobljenosti prevzeli marsikatero aktivnost z dementskimi ljud-

mi, pa tudi z drugimi stanovalci, predvsem pa bi lahko skrbeli za aktiviranje in animiranje za različne aktivnosti, sprehode itd. Tudi na posvetu smo ugotavljali, da dobro delujejo domovi, ki vključujejo večje število prostovoljcev, saj se ti družijo z ljudmi z demenco.

Zastavlja se nam še vprašanje, ali naj domovi ostanejo taki, kot so, ali pa naj se specializirajo za določena področja (negovalni, za ljudi z demenco, spominske klinike ipd.). Tudi to bi bilo treba določiti v akcijskem načrtu. Francija, denimo, ima tako imenovane spominske klinike itd.

Nekatere države so se odločile poglobiti in povečati pomoč v domačem okolju, tako da domovi prevzemajo drugačno vlogo in postajajo zgolj negovalni domovi, ki nudijo pomoč pri negi, varovanju tudi ali predvsem tistim, ki živijo doma. Odločiti se moramo, ali bomo nadaljevali z gradnjo domov ali pa bomo poglobili in razširili vsestransko pomoč in podporo družinam z dementskimi osebami in drugimi obolenji starejših.

Precej večji poudarek bi morali dajati preventivi tako v domovih kot v domačem okolju. V praksi se srečujemo s številnimi ovirami - od dolge čakalne dobe za diagnostiko do zavarovalnice, ki ne omogoča določenih nujnih preiskav, ki bi pripomogle k zgodnjemu odkrivanju demence. Nekatere vrste demenc so ozdravljive (10 odstotkov), kar bi nedvomno vplivalo tudi na zmanjšanje stroškov zdravljenja, da kakovosti življenja starejših oseb sploh ne omenjamo. Prednostne naloge po priporočilih EU so:

- prepoznavanje osnovnih človeških pravic ljudem obolelim za demenco;
- doseči v EU, da bi v vseh državah poenotili zdravstveno in socialno zakonodajo;
- evropski dogovor o mentalnem zdravju je lahko ogrožje aktivnosti dobrih praks pri alzheimerjevi bolezni in pri drugih oblikah demence;
- v EU je treba poskrbeti za kakovostno medicinsko in drugo pomoč ljudem z demenco;
- vplivati je treba na vlade EU, da pripravijo akcijske načrte za izboljšanje medicinske skrbi za starejše in za bolezni, povezane s starostjo, denimo za alzheimerjevo bolezen in druge oblike demence;
- v celotni EU je treba povečati osveščenost o demenci (izobraževanje, informiranje ...);
- poskrbeti je treba za neodvisne raziskave alzheimerjeve bolezni in drugih oblik demence.

Nujno je, da se tako kot v drugih državah EU zaradi akutnosti problema tudi pri nas celovito in načrtno lotimo načrtovanja in reševanja tega problema z zakonodajo in z usklajenimi akcijami.

Ana Cajnko, vodja projekta RESje

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

V Španiji o prostovoljstvu

Na simpoziju Evropskega centra za prostovoljstvo v Valenciji v Španiji je kakih 300 strokovnjakov prostovoljcev razpravljalo o učinkovitem elektronskem komuniciranju. ZDUS je zastopala Lada Zei.

Prostovoljstvo je v Španiji na visoki ravni, je v uvodnem predavanju povedal španski filozof in pisatelj Luis Arangurena Gonzalo. V državi s 46. milijoni prebivalcev dela več kot milijon prostovoljcev najmanj po štiri ure na dan, kar je toliko, kot če bi v Sloveniji prostovoljno delalo 43 tisoč ljudi! Največjo vrednoto prostovoljstva pa vidi filozof Gonzalo v tem, da odpravlja meje med ljudmi različnih ver in ras. »Prostovoljstvo je harmonija novega tisočletja in začetek nove kulture in solidarnosti,« je prepričan Aranguren Gonzalo. Poljaki so na festivalu predstavili televizijski oglas, ki so ga uporabili, da bi pridobili prostovoljce: našli so mišičnjaka, ki v spotu sprehaja dva kodra, ki ga vlečeta na povodcu. Slogan pod spotom je jasen: 'S prostovoljstvom boš močan.' Nemci so pripravili več duhovitih spotov, v katerih kot prostovoljci nastopajo zvezdniki iz nogometne in estradne scene. Za spote so bili avtorji nagrajeni, zato oglaševalci zdaj rade volje in praktično brezplačno pripravljajo spote o prostovoljcu.

Turki so predstavili veliko in uspešno trgovsko podjetje z več kot 6. tisoč zaposlenimi, od tega pa je kar 1.500 prostovoljcev. Podjetje pogosto sponzorira posamezne projekte, s prostovoljnim delom pa so začeli šefi in direktorji. Za najuspešnejše pridobivanje novih prostovoljcev se je pokazalo prepričevanje iz oči v oči. In v tem je verjetno bistvo sporočila simpozija: brez osebnih stikov preprosto ne gre!

Prihodnje leto bo po priporočilu EU posvečeno prostovoljstvu; začeli bodo Madžari, Poljaki bodo organizatorji, mi pa, kot kaže, bomo gostili simpozij balkanskih držav o prostovoljstvu!

L. Z.

Sodelovali smo na skupščini AGE

V začetku maja sem se na povabilo mednarodne organizacije AGE, katere članica je tudi Zveza društev upokoencev Slovenije, udeležila letne skupščine 120. članic te krovne organizacije v Bruslju.

Predstavili so nam letno poročilo, nas seznanili s sodelovanjem AGE in skupino za staranje ter medgeneracijsko sožitje v evropskem parlamentu, predstavili so nam novo spletno stran in cilje organizacije: boljši in hitrejši pretok informacij, tudi s prevodi v večje število jezikov, bolj uporabna gradiva in več medsebojnega sodelovanja med člani krovne organizacije ter učinkovitejšo organizacijo dogodkov in hitrejšo pripravo poročil Evropski komisiji.

Udeleženci skupščine smo sodelovali v dveh delavnicah z namenom: izboljšati upravljanje AGE, podpreti medsebojno sodelovanje in izmenjavo primerov dobre prakse med članicami, izboljšati vključevanje članic in njihovih ekspertov v delo krovne organizacije, izboljšati zagovorniška in promocijska znanja krovne organizacije in članic, da bi lahko bolj vplivali na cilje evropske politike in na prioritete na evropski in državni ravni ter izboljšati delo AGE pri prikazovanju skrbi in v pričakovanih starejših, pri vplivanju na politiko krovne organizacije in na državnih ravneh.

Ugotavljam, da je dovolj, da imamo članice AGE v Sloveniji enega zastopnika v Bruslju, ki naj bi nas sproti obveščal o delu, lahko pa se vključujemo v delo, ne da bi hodili v Bruselj in sodelujemo v internetnih diskusijah pri vprašanjih, ki pestijo naše članstvo.

Sprejeli smo še deklaracijo o pravicah in dolžnostih starejših, ki potrebujejo oskrbo in nego. Dokument je že preveden v slovenščino in ga bomo objavili na naši spletni strani in v ZDUS plusu.

Mateja Kožuh Novak

10. FESTIVAL ZA *tretje* ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Prijavnice za sodelovanje na festivalu 2010

I. Konferenca na temo Revščina in socialna izključenost, ki je tudi tema festivala 2010

Konference bodo ves čas festivala. Prvi dan, dne 29. septembra 2010 bo konferenca v pripravi ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, drugi dan, 30. septembra 2010 bo namenjen znanstvenim razpravam na temo revščine in socialne izključenosti, tretji dan, 1. oktobra 2010, pa bo konferenca v organizaciji ZDUS.

V okviru konference bodo še okrogle mize oz. tematske delavnice.

II. Kulturne prireditve v Cankarjevem domu

Večer plesov in pesmi. 29. september 2010 ob 16 uri, Linhartova dvorana.

PRIJAVNICA št. 1 (tudi na spletni strani ZDUS www.zdus-zveza.si).

PRIJAVNICA 1

Večer plesov in pesmi

29. september 2010, Linhartova dvorana Cankarjevega doma v Ljubljani, ob 16 uri.

Prijavitelj:

PZDU:

DU:

Kontaktna oseba:

Ime in priimek:

Naslov: Poštna številka:

E-pošta: Tel. številka:

Podatki o nastopajočih:

Številka:.....

Nastopajoča skupina/skupine (polni naziv):.....

Predlog kratke napovedi o nastopajočih (priložite)

Podatki o programu:

Naslov programa:.....

Vrsta programa:.....

Trajanje točke:.....

Ljudski pevci imajo na voljo največ 5 minut, točke z mešanim programom in prikazi pa do 8 minut.

Kraj in datum:.....

Predsednik PZDU (žig in podpis)

Prijavnico pošljite na svojo PZDU najkasneje do 30. maja 2010,

PZDU pa na ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, najkasneje do 30. junija 2010.

Srečanje pevskih zborov DU. 30. september 2010 ob 16. uri, Linhartova dvorana..

PRIJAVNICA šte. 2 (tudi na spletni strani ZDUS www.zdus-zveza.si).

PRIJAVNICA 2

Srečanje pevskih zborov DU:

30. september 2010, Linhartova dvorana Cankarjevega doma v Ljubljani, ob 16 uri.

Prijavitelj:

DU:.....

Pevski zbor:.....

Kontaktna oseba:

Ime in priimek:

Naslov: Poštna šte.:

E-pošta: Tel. šte.:

Podatki o pevskem zboru:

Število pevk in pevcev:

Kdaj je bil zbor ustanovljen:

Zborovodkinja/zborovodja:

Naslov: Poštna šte.:

E-pošta: Tel. šte.:

Predlog kratke napovedi o nastopajočih (priložite)

Podatki o programu:

Naslov pesmi: Avtor glasbe in besedila: Avtor priredbe:

Naslov pesmi: Avtor glasbe in besedila: Avtor priredbe:

Kraj in datum:

Predsednik PZDU (žig in podpis)

Prijavnico pošljite na svojo PZDU najkasneje do 30. maja 2010, PZDU pa na ZDUS,

Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, najkasneje do 30. junija 2010. Pošljite, prosimo, tudi notni zapis skladb.

III. Zdusov kotiček

Delavnice na temo etnologije in domače obrti. Vse dni festivala, od 9. do 18. ure, ZDUS-ov kotiček, predverje Gallusove dvorane.

PRIJAVNICA šte. 3 (tudi na spletni strani ZDUS www.zdus-zveza.si).

PRIJAVNICA 3

Delavnice na temo etnologije in domače obrti

Zdusov kotiček, predverje Galusove dvorane, vse tri dni festivala od 9. do 18. ure.

Prijavitelj:

DU.....

Naslov: Poštna šte.:

E-pošta: Tel. šte.:

Ime in priimek izvajalca:

Naslov: Poštna šte.:

E-pošta: Tel. šte.:

Prijavljamo delavnico šte.: (vpišite številke iz razpisa)

Naziv delavnice:

Delavnico bi imeli (obkrožite) 29. 9. 2010 30. 9. 2010 1. 10. 2010

Oprema: Za delavnice boste imeli na voljo 3 stole in večjo mizo. Če potrebujete še drugo opremo (dodatne stole ali mizo), navedite:

Kaj in koliko:

.....

Izdelke bi radi razstavili tudi na panojih (obkrožite) da ne

Na voljo bo nekaj panojev, vendar morajo biti izdelki opremljeni za obešanje (okvir, vrvice). Pritrjevanje z žebli in lepljenje na panoje ne bo dovoljeno.

Kraj in datum:Predsednik DU (žig in podpis)

Prijavnico pošljite na ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, najkasneje do 30. maja 2010.

Kulinarika in degustacija vin v ZDUS-ovem koticu za druženje. Vse dni festivala, od 9. do 18. ure, Zdus-ov kotic, preddverje Gallusove dvorane.

Kako se prijaviti? PRIJAVNICA štev. 4 (tudi na spletni strani ZDUS www.zdus-zveza.si).

PRIJAVNICA 4

Kulinarika in degustacija vin

Zdusov kotic, preddverje Galusove dvorane, vse tri dni festivala od 9. do 18. ure.

Prijavitelj:

DU:

Kontaktna oseba:

Ime in priimek:

Naslov: Poštna štev.:

E-pošta: Tel. štev. :

Ime in priimek vodje predstavitev:

Kulinarično predstavitev bi imeli (obkrožite) 29. septembra 2010 30. septembra 2010 1. oktobra 2010

Oprema: Za delavnice boste imeli na voljo 5 stolov in 4 mize. Če potrebujete še drugo opremo (dodatne stole, mize ...), navedite:

Kaj in koliko

.....

Izdelke (tudi fotografije) bi radi razstavili tudi na panojih (obkrožite) da ne

Na voljo bo nekaj panojev, vendar morajo biti izdelki opremljeni za obešanje (okvir, vrvice).

Pritrjevanje z žebli in lepljenje na panoje ne bo dovoljeno.

Kraj in datum:

Predsednik DU (žig in podpis)

Prijavnico pošljite na ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, najkasneje do 30. maja 2010.

Sejemski kotic v pasaži Maximarketa. Vse dni festivala, od 9. do 18. ure, ZDUS-ov kotic, pasaža Maximarketa.

PRIJAVNICA štev. 5 (tudi na spletni strani ZDUS www.zdus-zveza.si).

PRIJAVNICA 5

Sejemski kotic v pasaži Maximarketa

Prodaja izdelkov domače obrti in kulinarike, vse tri dni festivala od 9. do 18. ure.

Prijavitelj:

DU:

Kontaktna oseba:

Ime in priimek:

Naslov: Poštna štev.:

E-pošta: Tel. štev.:

Ime in priimek vodje stojnice:

Prisotni bi bili (obkrožite) 29. 9. 2010 30. 9. 2010 1. 10. 2010

Oprema: Na voljo boste imeli stojnico ali pult. Če potrebujete še drugo opremo (dodatne stole, mize ...), navedite:

Kaj in koliko

.....

Izdelke (tudi fotografije) bi radi razstavili tudi na panojih (obkrožite) da ne

Na voljo bo nekaj panojev, vendar morajo biti izdelki opremljeni za obešanje (okvir, vrvice).

Pritrjevanje z žebli in lepljenje na panoje ne bo dovoljeno.

Kraj in datum:

Predsednik DU (žig in podpis)

Prijavnico pošljite na ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, najkasneje do 30. maja 2010.

Natečaj za oblikovanje novoletne voščilnice. Vse dni festivala, od 9. do 18. ure, ZDUS-ov kotiček, predverje Gallusove dvorane. **PRIJAVNICA šte. 6** (tudi na spletni strani ZDUS www.zdus-zveza.si).

PRIJAVNICA 6

Natečaj za oblikovanje novoletne voščilnice

Zdusov kotiček, predverje Galusove dvorane, vse tri dni festivala od 9. do 18. ure.

Avtor:

Ime in priimek:

Naslov: Poštna šte.:

E-pošta: Tel. šte.:

Prijavitelj:

PZDU:

Kraj in datum:

Predsednik PZDU (žig in podpis)

Avtorji pošljite dela na svojo PZDU najkasneje do 30. maja 2010, PZDU pa na ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, najkasneje do 30. junija 2010 s pripisom: Za kulturno komisijo.

IV. Razstava slik in fotografij

Razstava fotografij na temo medgeneracijskega sodelovanja. Vse dni festivala od 9. do 18. ure, predverje Linhartove dvorane.

PRIJAVNICA šte. 7 (tudi na spletni strani ZDUS www.zdus-zveza.si).

PRIJAVNICA 7

Razpis za razstavo fotografij

Tema je medgeneracijsko sodelovanje.

Predverje Linhartove dvorane, vse tri dni festivala od 9. do 18. ure.

Avtor:

Ime in priimek:

Naslov: Poštna šte.:

E-pošta: Tel. šte.:

Seznam ČB fotografij (naslov, format):

.....

Seznam barvnih fotografij (naslov, format):

.....

Kraj in datum:

Podpis avtorja

Avtorji pošljite prijavnico in fotografije na ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, do 30. maja 2010 s pripisom: Razstava fotografij.

Razstava slik, nastalih v likovni koloniji v Izoli v septembru 2010. Vse dni festivala od 9. do 18. ure, predverje Linhartove dvorane.

PRIJAVNICA šte. 8 (tudi na spletni strani ZDUS www.zdus-zveza.si).

Koordinatorica aktivnosti ZDUS na festivalu: Marjanca Golobič, e-pošta: marjanca.golobic@zdus-zveza.si, tel. šte.: 01/515 29 57.

PRIJAVNICA 8

Od 22. do 25. septembra 2010 v hotelu Delfin v Izoli.

Udeleženec kolonije:

Ime in priimek:

Naslov: Poštna šte.:

E-pošta: Tel. šte.:

Prijavitelj:

PZDU:

Kraj in datum:

Predsednik PZDU (žig in podpis)

Prijavite se na svojo PZDU najkasneje do 30. maja 2010, PZDU pa mora svoje udeležence prijaviti ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, najkasneje do 30. junija 2010 s pripisom: Za kulturno komisijo ZDUS.

Poročilo ZDUS 2009 s predlogom dela v letu 2010

Najpomembnejša naloga Zveze društev upokojencev Slovenije v letu 2009 je bila zagovornišтво pravic starejših in večanje vpliva civilne družbe na oblikovanje in sprejemanje zakonodajnih in drugih normativnih aktov, predvsem pa tistih, ki neposredno vplivajo na kakovost življenja starejših. Da bi lahko na tem področju dosegli bistveni premik, smo morali:

- izboljšati javno podobo naše velike organizacije,
- izboljšati komunikacijo med zvezo, vlado in parlamentom,
- izboljšati povezovanje z drugimi nevladnimi organizacijami,
- izboljšati delo naših organov, ki spremljajo delo vlade in parlamenta
- izboljšati informiranost članov in drugih starejših prebivalcev Slovenije o aktivnostih vlade in parlamenta za izboljšanje položaja starejših,
- izboljšati komunikacijo med vsemi tremi nivoji zveze, da bi se lahko lotili med seboj usklajenih prizadevanj za večji pritisk na tiste, ki odločajo,
- vključiti čim več članov naše zveze v dejavnosti aktivnega državljanstva,
- izboljšati učinkovitost strokovne službe zveze.

Izboljšanje javne podobe naše velike organizacije. Javno podobo Zveze društev upokojencev Slovenije nam je uspelo bistveno izboljšati s projektom Vzajemna. Pri tem projektu smo si zagotovili podporo medijev, strokovne in laične javnosti. Dosegli smo, da je postalo poslovanje Vzajemne bolj transparentno in vnovič usmerjeno v porabo sredstev za namen, zaradi katerega je bila Vzajemna tudi ustanovljena. Opozorili smo na temeljni problem slovenske družbe - na odvisnost politike od kapitala. To je bil tudi razlog, da nas je politika z uvedbo izredne uprave zavrta v naših prizadevanjih.

Vse leto smo javnost in vlado ter parlament opozarjali na gnotni položaj starejših, na napačno podobo o staranju in starejših, ki jo nekateri neodgovorno širijo med mlajšimi ter na pomen starejših v družbi in v nacionalnem gospodarstvu. V javnosti in pri predsedniku vlade smo protestirali zaradi polovične zamrznitve pokojnin, na katero je v imenu upokojencev pristala stranka DESUS, ne da bi se pri tem posvetovala z nami in ne da bi upoštevala našo izrecno zahtevo, da vlada ne sme začeti varčevanja pri najbolj revnih.

Izboljšanje komunikacije med zvezo, vlado in parlamentom. Komunikacije z ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve se počasi izboljšujejo. V letu 2009 smo ustanovili štiri skupna delovna telesa: na področjih domačega varstva, invalidske problematike, pokojninske zakonodaje in podpore aktivnostim medsebojne pomoči starejših v lokalni skupnosti.

Izboljšali smo komunikacije z ministrstvom za zdravje. Članice komisije za zdravstvo so vse leto sodelovale pri nastajanju zakona o zdravstveni dejavnosti. Trikrat smo predsednika vlade seznanili s potrebnimi in pričakovanimi starejših, dvakrat predsednika države in enkrat ministra za razvoj. Kljub intenzivnim prizadevanjem nam ni uspelo intenzivirati sodelovanja z ministrstvom za znanost in tehnologijo, z ministrstvom za javno upravo in z ministrstvom za šolstvo in šport. Dvakrat smo se srečali z ministrom za finance in enkrat z ministrom za gospodarstvo.

Enkrat smo se srečali tudi s predsednikom državnega zbora. Ob nastajanju zakonov in pred volitvami v evropski parlament smo se srečevali s poslanci in poslanskimi skupinami DeSUS, SD, Zares, LDS in SLS.

V letu 2009 nam je uspelo s tremi predstavniki vstopiti v nadzorni svet KAD. Izvolili smo nove predstavnike v skupščino ZZZS in ZPIZ ter Nepremičninskega sklada, svojega predstavnika smo dobili tudi v nadzornem svetu Triglava. Festival za 3. življenjsko obdobje je specifičen, za našo zvezo zelo pomemben vsakoletni dogodek, kjer se predstavniki zveze neposredno in pred javnostjo srečamo z vrhom slovenske politike. Zadnja tri leta so naša srečanja trda in dinamična, a vsako leto znova ugotavljamo, da se uradi vlade čedalje bolj odpirajo za naše ideje. V letu 2009 smo tudi po zaslugi strokovnih srečanj na festivalu naredili korak naprej, ko gre za občutljivost vlade za naše argumente. Seveda pa v času, ko politično-kapitalska naveza načrtno razslojuje prebival-

stvo in prepušča čedalje več najbolj ranljivih samim sebi, uspehi niso hitri, zato pritisk civilne družbe ne sme popustiti, mora se stopnjevati in poseči mora po modernih metodah vplivanja na tiste, ki odločajo.

Izboljšanje povezovanja z drugimi nevladnimi organizacijami. Tako pri Vzajemni, kot pri nastajanju zdravstvene zakonodaje smo se začeli tesno povezovati s sindikati, pridružile so se nam tudi nekatere organizacije bolnikov in humanitarne organizacije. Pri nastajanju projekta ROJ smo se začeli uspešno povezovati tudi z društvi invalidov. S Svobodnimi sindikati smo navezali tedenske stike. Povezovanje civilne družbe v skupnih akcijah je edina možna pot, da bomo preusmerili razvoj sodobne slovenske družbe v zadovoljevanju potreb vsega prebivalstva in ne le pohlepne in brezobzirne elite.

Izboljšanje dela naših organov, ki spremljajo delo vlade in parlamenta. Prizadevali smo si izboljšati delovne razmere komisij zveze, ki naj bi pripravljale gradiva in argumente, s katerimi bi lahko prepričali tiste, ki odločajo. Junija nam je uspelo zagotoviti strokovno pomoč komisiji za zdravstvo, kadrovske komisiji, komisiji za kulturo, pokojninski komisiji in komisiji za mednarodno sodelovanje, do konca leta pa smo zagotoviti strokovno pomoč prav vsem komisijam.

V komisiji za zdravstvo smo pripravili številne okrogle mize po vsej Sloveniji, na katerih smo zagovarjali pomen in potrebo po ločitvi javnega in zasebnega zdravstva.

V komisiji za pokojninsko politiko smo prav tako pripravili več okroglih miz in tako seznanjali članstvo z zakonodajo, ki jo je pripravljala vlada RS.

Izboljšanje informiranosti članov in drugih starejših. S številnimi nastopi v medijih smo seznanjali slovensko javnost z nalogami, ki si jih je zadala naša organizacija, in z našimi zahtevami do načrtovalcev razvoja države.

Uspelo nam je izboljšati redno obveščanje društev in pokrajinskih zvez o aktivnosti vodstva in delovnih komisij. Časopis ZDUS plus je izšel vsak mesec, spletno stran dnevno polnimo z novostmi, 30 tisoč članom in naročnikom Vzajemnosti smo tudi v letu 2009 vsak mesec obveščali o aktivnosti Zveze.

Izboljšanje komunikacije med vsemi tremi nivoji zveze. Upravni odbor zveze se je v letu 2009 sestal 11-krat. Na sestankih upravnega odbora smo reševali problematiko, ki se je porajala, se odločali za skupne akcije in razčlenjevali uspehe in neuspehe v javnosti ter v sodelovanju s parlamentom in vlado. Sklepi sestankov so bili redno objavljeni v ZDUS plus in na spletni strani. V letu 2009 se je vodstvo zveze večkrat srečalo s predsedniki društev, na katerih smo razčlenjevali aktivnosti zveze, potrebo po medsebojni komunikaciji, spremljali akcije aktivnega državljanstva ter probleme, ki tarejo društva in člane.

V začetku leta smo pripravili tečaj za blagajničarke društev, ki so ga v društvih večinoma dobro sprejeli. Med letom smo začeli tudi z izobraževanjem tajnic. Do konca leta se je tečaja udeležila polovica tajnic društev. Analiza evalvacijskih vprašalnikov je pokazala visoko raven zadovoljstva s tečaji.

Na Rogli smo pripravili srečanje odgovornih za šport v pokrajinah (20 udeležencev), nato pa izvedli tudi pokrajinska srečanja društvenih športnih referentov v štirih pokrajinah.

Na Festivalu za 3. življenjsko obdobje smo pripravili srečanje odgovornih za kulturo v društvih (prijavljenih je bilo 35 udeležencev, udeležilo pa se jih je več kot 100).

V decembra smo od ministrstva za javno upravo dobili obljubljenih 95 računalnikov in 82 nam jih je uspelo usposobiti za uporabo. V projektu Starejši za starejše je 30 društev upokojencev dobilo rabljene ali nove računalnike in dostop do interneta.

Počasi se izboljšuje vloga pokrajinskih zvez kot povezovalcev med vodstvom zveze in društvi, kar je odločilnega pomena za hitro medsebojno komunikacijo in skupne nastope na področju aktivnega državljanstva.

Vključevanje članov zveze v dejavnosti aktivnega državljanstva. Zbiranje pooblastil za sklic skupščine Vzajemne je pokazalo trenutno pripravljeno pokrajinskih zvez in društev za sodelovanje v skupnih projektih in njihovo sposobnost nagovarjanja članov. Če bomo hoteli biti uspešni pri projektih, kot je Vzajemna, bomo morali v aktivnosti pritegniti več članstva, kot smo ga doslej.

Večina društev zaupa vodstvu zveze, saj je kar 80 odstotkov društev v letu 2009 zvezi nakazalo dogovorjeni del članarine. S tem so društva omogočila tudi izvedbo izobraževalnih tečajev, zaposlitev nujno potrebnih strokovnjakov v strokovni službi zveze ter usposobitev rabljenih računalnikov za uporabo v društvih.

Izboljšanje učinkovitosti strokovne službe zveze. Strokovna služba ZDUS se je kadrovske okrepila. V prvi polovici leta je strokovnjakinja, ki je bila do tedaj zaposlena pri projektu Promocija alternativnih bivalnih oblik starejših, tretjino svojega delovnega časa začela namenjati tehnični pomoči komisijam. V juliju smo zaposlili mladega strokovnjaka, oktobra iz javnih del tudi strokovno pomočnico v projektu Starejši za starejše, novembra pa smo za polni delovni čas razpisali delovno mesto tajnika zveze. V oktobru se nam je pridružila tudi prostovoljka, ki se je vključila v pripravo in izvedbo izobraževalnih tečajev. Bolezenska odsotnost predsednice je zaostriala potrebo po razširitvi vodstvene ekipe zveze, na kar je vodstvo opozarjalo že leta 2008. Zaradi preobremenjenosti je odstopil podpredsednik Aldo Ternovec, sredi leta pa smo izvolili tri podpredsednike zveze. Slavica Golob je prevzela naloge na socialnem področju, Mirko Miklavčič na področju gospodarstva, Anton Donko pa na področju izboljševanja komunikacij med vsemi nivoji zveze.

Projektno delo

- **Projekt Starejši za starejše** (sofinancerji FIHO, MDDZS, ZZZS, ZPIZ in občine) se uspešno širi. V letu 2009 nam je uspelo v projekt vključiti 42 novih društev, tako da z 195 vključenimi društvi pokrivamo že 60 odstotkov Slovenije. V letu 2009 je 2042 prostovoljk in prostovoljcev opravilo 61.688 obiskov in zagotovilo pomoč v 11.173 primerih. Pri tem pomembno tudi to, da so vključena društva dobila za svoje delo pri projektu, ki predstavlja le razširjen in bolj sistematičen socialni program društva, kar 252.108,39 evra za kritje stroškov projekta, kar je v povprečju po 730 evrov na društvo, skupaj z izobraževanjem, računalniki in z najemom računalniškega programa za vnos pa 1.293 evrov na društvo.
- **Ekonomska participacija starejših:** v projektu (vodja dr. Samo Zupančič, sofinancer ZPIZ) pripravljamo metodologijo za reprezentativno raziskavo o vlogi starejših v slovenski družbi.
- **Projekt Starosta Mali princ** so uspešno izvedli Primorci (vodja Aldo Ternovec, sofinancer MZZ).
- **Projekt RESje** (pomoč dementnim in njihovim svojcem, vodja Ana Cajnko, sofinancerji FIHO, ZZZS, ZPIZ) je leta 2009 bistveno razširil in povečal svojo dejavnost.
- **Projekt AOBIS:** za sodelovanje (promocija alternativnih bivalnih oblik starejših, vodja Tomaž Banovec) je sicer v vladi, v občinah in v javnih zavodih veliko zanimanja, vendar pa nam je v letu 2009 uspelo zagotoviti zgolj sredstva MDDZS.
- **LARA** (izkustveno učenje starejših), **SETIP** (izdelava in preizkus internetnega programa za učenje starejših). V letu 2009 sta uspešno tekla dva mednarodna projekta, ki se končujeta letos: LARA, vodja v Sloveniji Irena Levičnik, sofinancerja Evropska komisija in MŠŠ; SETIP, vodja v Sloveniji Janez Malovrh, sofinancer Evropska komisija.
- **Preprečevanje nasilja med starejšimi.** Decembra 2009 smo se vključili v nov mednarodni projekt Preprečevanje nasilja med starejšimi (vodja v Sloveniji Angelca Žiberna, sofinancer Evropska komisija), ki bo potekal 24 mesecev.

Česa od načrtovanega nismo dosegli?

- **Sodelovanje z vlado in poslanci državnega zbora dosegamo le počasi,** toda to je dolgotrajen proces, ki zahteva spremembo odnosa do civilne druž-

be v državnih strukturah in spremembo odnosa do aktivnega državljanstva v civilni družbi. Je pa to nujno potrebno, da bi zagotovili večjo kakovost življenja starejših.

- **Rednega srečevanja s poslanci državnega zbora v njihovih domačih okoljih** še nismo uspeli zastaviti. Še vedno čakamo, da bo parlament sprejel zakon o zdravstveni dejavnosti.
- **Ni nam še uspelo tekoče spremljati zakonodaje, ki zadeva starejše.** Polovica komisij še ne dela s polno zmogljivostjo, vrsta članov komisij se ni udeleževala sej, zato jih bo treba nadomestiti z novimi strokovnjaki. V letu 2009 nam ni uspelo spodbuditi dela komisije za stanovanjske zadeve in komisije za izobraževanje in publicistiko, čeprav sta obe nujno potrebni. V vodstvu pričakujemo, da se bo s strokovno pomočjo, ki smo jo zagotovili do konca leta 2009, delo komisij vendarle izboljšalo.
- **V letu 2009 nam ni uspelo pospešiti sodelovanja z državnim svetom,** ki za svojo uveljavitev potrebuje civilno družbo, mi pa potrebujemo čim več lobistov za naše potrebe v parlamentu.
- **V letu 2009 se nismo uspeli lotiti načrtovanega projekta pridobivanja novega članstva,** ki ga je treba nujno izpeljati.
- **Začeli smo delati na projektu skupnega strežnika,** dokončati ga nameravamo v letu 2010.
- **Članov upravnega odbora še nismo opremili z računalniki** in z napravo za videokonference, da bi tako zmanjšali potrebe po obiskovanju Ljubljane.
- **Število zbranih pooblastil za skupščino Vzajemne** prek društev in pokrajin je pokazalo, da bo treba z nekaterimi društvi in pokrajinami intenzivno delati, da bi dojela pomen akcij za kakovostno življenje starejših in za novo vlogo društev v demokraciji.

Kako naprej v letu 2010?

Zunanje aktivnosti ZDUS

Vodilna nit aktivnosti zveze navzven mora biti obramba socialne države, skrb za kakovostno življenje najbolj ranljivih skupin v Sloveniji. V letu 2010 bomo posebej aktivni na naslednjih področjih:

- **Večanje vpliva civilne družbe na odločitve vlade in parlamenta.** Zelo premišljeno in strokovno poglobljeno moramo stopnjevati pritisk civilne družbe na tiste, ki odločajo. Vsako potezo bomo morali skrbno pretehtati in razčleniti ter se pri teh aktivnostih povezovati z drugimi organizacijami civilne družbe.
- **Javno zdravstvo za vse.** V letu 2010 bo naša prednostna naloga skrb, da bo nova zdravstvena zakonodaja ločila javno in zasebno zdravstvo, kar je tudi glavni pogoj za to, da bo polovici upokojenega prebivalstva omogočen in zagotovljen dostop do zdravstvenih storitev. Predstavniki uporabnikov bomo morali dobiti tudi večjo vlogo pri nadzoru nad delom zdravstvenih zavodov. Starejši moramo postati aktivni soupravljalci zavarovalnice Vzajemna, imeti moramo nadzor nad porabo sredstev, ki jih zbiramo v Vzajemni. Če bo vlada lastnike Vzajemne še naprej odvrčala od nadzora, bomo internacionalizirali problem.

Izboljšanje dela javnih služb na področju sociale. Na vseh ravneh zveze se moramo aktivneje vključiti tako v spremljanje dela domov za starejše, kot tudi v spremljanje oskrbe na domu. V svete domov za starejše moramo vključiti več naših članov, ki jih moramo povezati v mrežo na pokrajinski in na republiški ravni, z njimi moramo delati, se dogovarjati o enotnih stališčih in jih zagovarjati v nadzoru nad delom domov za starejše. Letos morajo društva aktivno sodelovati pri volitvah občinskih svetnikov in županov.

Zagotavljanje učinkovitega pokojninskega sistema: V letu 2010 bomo morali intenzivno spremljati prestrukturiranje KAD, pozorno spremljati, kaj se dogaja z našimi sredstvi v Triglavu, zahtevati od ZPIZ več aktivnosti na tem področju in več analiz, budno spremljati nastajanje nove pokojninske zakonodaje in se povezovati z mlajšimi generacijami, da bi tako ustvarili pravičen pokojninski sistem, ki bo vsakomur omogočil dostojno preživetje. V letu 2010 moramo pripraviti parlament, da bo v veljavni zakonodaji črtal 151. člen.

Izboljšanje bivanjskih razmer starejših: Pri osveščanju prebivalstva o al-

ternativnih možnosti bivalnih oblik za starejše moramo povečati vpliv naše aktivnosti. Pripraviti moramo natančen načrt javne promocije alternativnih oblik bivanja, najti sredstva za javno promocijo in za eksperimentalne projekte novih bivalnih oblik. Aktivneje moramo sodelovati v politiki Nepremičninskega sklada ZPIZ. Pozorno bomo morali spremljati tudi nastajanje davčne zakonodaje na področju nepremičnin, ki lahko zelo prizadene naše članstvo.

Izboljševanje možnosti vnovičnega vključevanja upokoencev v delovni proces z možnostjo povečevanja lastnih dogodkov. Na naša triletna prizadevanja je vlada konec minulega leta začela pripravljati zakon o malem delu, ki naj bi povečal možnosti društev upokoencev za zagotavljanje servisne dejavnosti medsebojne pomoči starejših in za vnovično vključevanje upokojenih v delovni proces v skladu z individualnimi možnostmi in potrebami. V ta projekt se vključujemo skupaj s študenti in delavci, da bi tako tudi zakonodaja upoštevala pričakovanja in potrebe vseh generacij.

Utrjevanje medgeneracijskega sožitja in sodelovanja. Stiki s sindikati in s študenti morajo postati v letu 2010 trajna oblika medsebojnega sodelovanja. Le tako bomo lahko razvoj Slovenije usmerili v vsem prebivalcem prijazno državo. V društvih upokoencev imamo vse možnosti, da postanemo pobudniki medgeneracijskega sodelovanja v lokalni skupnosti. Nekaj primerov dobre prakse tudi že imamo.

Povečevanje ugleda prostovoljnega dela. Vsa naša prizadevanja temeljijo na prostovoljstvu. Zato mora biti ena naših prednostnih nalog prav krepitev prostovoljstva v slovenskem prostoru in izboljševanje delovnih razmer prostovoljcev. Skupaj z drugimi nevladnimi organizacijami moramo doseči, da bo vlada letos poslala v parlament zakon o prostovoljnem delu.

Notranje aktivnosti ZDUS

Izboljšanje komunikacije med tremi nivoji. V letu 2009 smo zagotovili stalno, mesečno komunikacijo z vodstvi pokrajinskih zvez in enkratno na leto komunikacijo vodstva zveze s predsedniki društev. V vseh večjih pokrajinah, kjer še ne deluje vmesna raven med pokrajino in društvi, bo treba razmisliti o njeni ustavitvi, da bi tako komunikacije potekale hitro in nemoteno od vrha navzdol in obratno. Prizadevali si bomo, da bodo do konca leta vsa društva imela računalniško opremo in priključek na internet ter da bomo lahko po elektronski pošti komunicirali med seboj. V letu 2010 bomo dokončali projekt skupnega strežnika, ki bo na voljo vsem društvom in pokrajinskim zvezam. Dogovori z lastnikom najbolj priporočljive programske opreme za delo društev in pokrajin so končani, člani upravnega odbora pa morajo spodbuditi društva, ki še imajo ročno poslovanje, da si čim prej zagotovijo izbrani program, saj bo povezovanje s strežnikom lažje in cenejše.

Med člani upravnega odbora je treba vpeljati možnost videokonferenc, saj za mnoge med nami potovanja postajajo prenaporna.

Še naprej si bomo prizadevali za kadrovske izpopolnjevanje strokovne službe zveze in pokrajinskih zvez ter za izobraževanje in pomoč kadrom v društvih. Ob tako številnih aktivnostih, ki tečejo na vseh ravneh zveze, moramo načrtovati delno profesionalizacijo logistične podpore našim aktivnostim. Zato bodo morali člani upravnega odbora narediti vse, kar je možno, da prepričajo predsednike društev, zakaj morajo 1 evro letne članarine od vsakega člana nameniti pokrajini in zvezi.

Izboljšati moramo spoštovanje medsebojnih dogovorov in nalog. Člani upravnega odbora si bodo morali bolj kot doslej prizadevati, da bomo spoštovali dogovore, ki jih sprejemamo na upravnem odboru zveze. Višjo kakovost življenja naših članov in vseh starejših bomo lahko dosegli le s prizadevanji vseh in z usklajenimi akcijami. Pooblastil za Vzajemno smo zbrali 32 tisoč. Društva so jih v povprečju zbrala 30, pri tem pa se veliko društev in največja pokrajinska zveza sploh niso vključili v projekt. Ker je med starejšimi 300 tisoč članov Vzajemne, bi morali zbrati vsaj trikrat več pooblastil, kot smo jih. To delo nas vsaj še enkrat čaka tudi letos. Člani upravnega odbora bodo morali na vseh sestankih s predsedniki društev razpravljati o pomenu vključitve vseh članov v projekt Vzajemna. Prav tako se bodo morala vsa društva vključiti v projekt ločitve javnega in zasebnega zdravstva, če želimo biti učinkoviti.

V letu 2009 smo organizirali veliko število okroglih miz o problematiki, ki pesti

starejše, odziv članstva pa je bil sorazmerno skromen. V letu 2010 bodo zato morali člani upravnega odbora motivirati predsednike društev, da bodo na taka srečanja privabili čim več članov in druge zainteresirane javnosti, saj je osveščena javnost ključ do aktivnega državljanstva.

Člani upravnega odbora bodo morali predsednike društev motivirati, da bodo funkcionarji društev v časopisu ZDUS plus bolj kot doslej spremljali delo zveze, saj bodo le v tem primeru sproti seznanjeni z aktivnostmi in bodo tudi lahko sproti odgovarjali na pobude in pričakovanja članstva.

Pritegniti moramo več strokovnjakov v aktivnosti za pravice starejših. Aktivnosti pri zadevi Vzajemna so pripeljale v naše vrste vrsto upokojenih strokovnjakov. Tako rekoč vsak dan se vodstvu javljajo upokojeni strokovnjaki, ki želijo sodelovati v različnih projektih. Žal pa jih je premalo iz pokrajin. V letu 2010 si bodo morali člani upravnega odbora prizadevati, da bi pritegnili čim več upokojenih strokovnjakov zunaj Ljubljane, saj ti bolj kot strokovnjaki iz prestolnice poznajo potrebe prebivalstva, zlasti tistega v manjših krajih. Izpopolniti bomo morali predvsem naša delovna telesa, da bodo lahko strokovno pripravljala gradiva za pogovore z načrtovalci razvoja.

Izboljšati moramo delovne razmere komisij, urada zveze in PZDU. Pokojninska, zdravstvena, kulturna, mednarodna, kadrovska, športna komisija in komisija za duševno zdravje so v letu 2010 delale tekoče in dobro. Druge komisije so imele težave bodisi s predsedniki bodisi s članstvom, nekateri predsedniki pa tudi z vizijo dela komisije. V letu 2010 moramo oživiti delo treh pomembnih komisij - stanovanjske, izobraževalne in gospodarske, člani upravnega odbora pa se bodo morali potruditi, da bo lahko komisija za tehnično kulturo delala predvsem za to, da bi se izboljšalo zdravje starejših moških. Izboljšati moramo komunikacije med delovnimi telesi zveze z našimi predstavniki v delovnih telesih vlade in javnih zavodov. Komisije se bodo morale sestajati z našimi predstavniki pred sejami zunanjih teles, morale se bodo dogovoriti o naši skupni strategiji in jo tudi zagovarjati v zunanjih telesih.

Blagajno vzajemne pomoči moramo narediti vzdržno. V letu 2009 smo izčistili, poenotili bazo podatkov v društvih in prav tako tudi bazo, ki jo ima zveza. Komisija za vzajemno blagajno je pripravila analizo in napoved polnjenja in praznjenja blagajne. V letu 2010 bo moral upravni odbor sprejeti dolgoročno politiko vzdržnosti blagajne, kar pomeni postopen dvig članarine in premij, da bo blagajna zanimiva za nove člane in da bodo vsi, ki vanjo vplačujejo, imeli zagotovljeno premijo.

Lotiti se bomo morali skupnega projekta pridobivanja novega članstva, prav tako pa se bodo morale pokrajinske zveze bolj kot doslej vključevati v revitalizacijo društev upokoencev in preprečevati njihovo usihanje.

V letu 2010 bomo v angleškem jeziku pripravili novo zloženko o aktivnostih ZDUS, do konca leta pa bomo izdali zloženko za člane, ki naj bi jo dobili vsako leto ob plačilu članarine. Prav tako moramo zbrati prispevke za almanah zveze, ki bo javnosti predstavil številne aktivnosti na vseh ravneh zveze in naša pričakovanja do mlajših generacij.

Zaključek

Kot vsa leta se je pokazalo, da večina društev odlično opravlja svoje poslanstvo – skrb za zdravje svojih članov. V letu 2009 smo začeli razmišljati, kako programe vzdrževanja zdravja razširiti tudi na tiste člane, ki se ne morejo aktivno spremljati društvenih programov.

Kar 40 odstotkov društev je že odprlo svoja vrata vsem starejšim, nekatera pa tudi že mlajšim generacijam, kar nedvomno povečuje vpliv društev upokoencev v lokalnem okolju.

Večina društev in pokrajinskih zvez se je zelo resno vključila v odmeven projekt aktivnega državljanstva, pri čemer se je pokazalo, da morajo zlasti mestna društva najti način hitrega obveščanja članstva in njegovo vključevanje v projekte aktivnega državljanstva.

Velika večina pokrajin spoštuje dogovore, ki jih sprejema upravni odbor in skuša izpolniti vse obveznosti, za katere se dogovorimo. Ustvarjalno sodelovanje članov upravnega odbora v skupno dogovorjenih akcijah aktivnega državljanstva bo nujno, da bi ubranili pridobljene pravice starejših in izboljšali kakovost našega življenja.

Sklepi sej ZDUS

Sklepi seje komisije ZDUS za zdravstvo

Datum: 2. april 2010.

Prisotni: Marija Brlec, Silva Gorjup, Dunja Obersnel Kveder, Nevenka Lekše, Mateja Kožuh Novak, Anka Tomišek in Jože Bučer.

Opravičili so se: Frančiška Četković, Jožica Subotič, Malči Žitnik, Miro Berger in Branko Kjuder.

1. Potrditev zapisnika seje z dne 10. februarja 2010.

Sklep: Zaradi nesklepčnosti bomo zapisnik potrdili na naslednji seji.

2. Obravnava predloga zakona o dolgotrajni oskrbi.

Sklepi: Dogovorili smo se, da bomo mnenje komisije ZDUS za zdravstvo priložili k zapisniku.

3. Obravnava akcijskega načrta dela komisije v letu 2010.

Sklepi: Zaradi nesklepčnosti nismo obravnavali akcijskega načrta za leto 2010 in smo razpravo preložili na naslednjo sejo.

4. Razno.

Ni bilo razprave.

Sklepi 3. seje komisije ZDUS za mednarodno sodelovanje

Datum: 8. april 2010.

Prisotni: Mimica Kidrič, Irena Levičnik, Ester Pleša, Franc Gombač, Franc Koderman, Jožef Strmec in Aldo Ternovec.

Drugi prisotni: Andrej Jus (predstavnik Hevrecke) in Alenka Ogrin (strokovna sodelavka na ZDUS).

Upravičeno odsotna: Anka Ostrman in Franc Tamše.

1. Poročilo o delu komisije v letu 2009.

Sklep: Poročilo je bilo sprejeto.

2. Finančne možnosti v letu 2010.

Sklepi:

- Za članarine v mednarodnih organizacijah (AGE, EURAG) in potne stroške za udeležbo predstavnikov na mednarodnih srečanjih je namenjenih 2 tisoč evrov.

3. Program dela za leto 2010:

Sklepi:

- Za kulturno sodelovanje DU: 3 tisoč evrov.
- Za mednarodno sodelovanje PZDU: 1.721 evrov.
- Prijave naj DU pošljejo na PZDU, te pa do 31. maja 2010 na ZDUS.
- Končno besedilo razpisa za sofinanciranje mednarodnih aktivnosti DU v 2010 bo objavljeno v ZDUS plusu, na Zdusovi spletni strani, poslano pa bo tudi vsem OZDU.

• Mednarodne aktivnosti, povezane s festivalom.

Sklep: Predstavniki ZDUS in Hevrecke bodo obiskali predstavnike vlad in nevladnih upokojskih organizacij v Srbiji in Makedoniji, da bi ugotovili, kakšne so možnosti za sodelovanje na festivalu.

• Uskladitev programa Starosta mali princ z razpoložljivimi sredstvi.

Sklep: Zaradi zmanjšanja sredstev bo projekt Starosta mali princ skrčil program; izpeljali pa bomo srečanje predstavnikov Pliberka, Monoštra in Gorice na Festivalu za tretje življenjsko obdobje in krili del potnih stroškov. S preostankom sredstev bomo podprli DU Koper pri pripravi tradicionalnega srečanja društev slovenskih upokojscev iz Trsta, Gorice, Nove Gorice in Kopra. Letošnjo, že deseto tradicionalno prireditev pripravljajo društva upokojscev iz Kopra.

4. Razno.

Sklepa:

- Prošnja Lade Zei za odobritev udeležbe na simpoziju o vlogi obveščanja in PR v prostovoljstva konec aprila v Valencii. Člani komisije predlagajo povezovanje s CNVOS ali drugimi organizacijami, ki se ukvarjajo s prostovoljstvom, da najdejo skupnega slovenskega predstavnika na tem simpoziju. Komisija nima sredstev za kritje stroškov tega obiska.
- Irena Levičnik predlaga, da prosimo državni svet za zapisnik posveta o koroških Slovencih v treh dolinah. Na DS so nas napotili na njihovo spletno stran <http://www.ds-rs.si>, kjer so na voljo zapisniki sej in posvetov.

Sklepi 3. seje komisije ZDUS za gospodarske zadeve

Datum: 20. april 2010.

Prisotni: Janko Deželak, Franc Šmajdter, Franc Trampuž ter Igor in Vladislav Puc.

Drugi prisotni: Mirko Miklavčič (podpredsednik ZDUS) in Milan Zabavnik (strokovni sodelavec na ZDUS).

Opravičil se je Igor Lazar.

1. Potrditev zapisnika 2. seje komisije ZDUS za gospodarstvo, z dne 15. marca 2010.

Sklep: Zapisnik je bil soglasno sprejet.

2. Obravnava predloga zakona o malem delu.

Sklep: Zakon o malem delu je dober, s tem da se komisija zavzema za nižjo in ne predlagano 28-odstotno višino dajatev.

3. Informacija o preobrazbi KAD – zadnja različica.

Sklep: ZPIZ in ZDUS naj ob prenosu sredstev na novo agencijo ohranita možnost nadzora nad sredstvi in nad družbo, ki bo upravljala kapital. Prav tako je treba poudariti, da vrednost ne bi smeli odtujevati od glavnice. Treba bo tudi dinamično spremljati vrednosti KAD v tem obdobju.

4. Obravnava predloga novega zakona o pokojninsko–invalidskem zavarovanju.

Sklep: Preden preidemo na novi model, bi bilo smiselno preučiti, ali tak model dolgoročno zagotavlja najvišjo možno socialno varnost pokojnin.

5. Sklepanje o nadaljnjih aktivnostih pri projektu kartice ugodnosti.

Sklepi:

- Imenuje se iniciativna skupina ZDUS Klub ugodnosti, ki jo sestavlja vseh 5 članov komisije ZDUS za gospodarske zadeve. Skupina takoj začne z delom.
- Zaradi pomembnosti tematike bo poslej vsakič na dnevnem redu komisije tudi obravnava o dejavnosti Kluba ugodnosti.
- Pred izdelavo kartice Klub ugodnosti bi bilo treba opozoriti ZPIZ, da se loti izdelave identifikacijske kartice za vse upokojujence, da se jim ob nakupih ne bo več treba izkazovati z odrezki od položnice za pokojnino.

6. Vprašanja in pobude članov komisije za gospodarstvo ZDUS.

Sklep: Člani komisije so soglasno sprejeli pobudo, da bodo imeli naslednjo sejo v Logatcu.

7. Razno.

Pod to točko ni bilo razprave.

Sklepi 8. razširjene seje komisije ZDUS za tehniško kulturo

Datum: 12. maj 2010.

Prisotni: Jožef Bitežnik, Anton Donko, Alojz Gobec, Andrej Jus, Aleksander Marič in Ivan Polanec.

Drugi prisotni: Predstavnica DU Vir pri Domžalah za gorenjsko, Darinka Barle za šaleško in Martina Kristan za celjsko PZDU.

Opravičeno odsotni: Slavica Jelenc in Milan Pavliha.

1. Ogled Doma IRIS in 'pametne sobe' (The Smart Room).

2. Seznanitev s sklepi 7. redne in dopisne seje.

Sklep: Zapisnika se potrdita.

3. Aktivnosti med sejami.

Sklep: Delo je potekalo skladno s programom in s sklepi 7. seje.

3. Razstava fotografij na 10. festivalu za 3. življenjsko obdobje.

Sklep: Komisija potrjuje objavo razpisa za razstavo fotografij. Ko bo rok potekel (30. maj 2010), bomo ugotovili rezultat razpisa. Če razpis ne bi bil uspešen, bomo sprejeli ponudbo g. Bitežnika, da Severno primorska PZDU pripravila razstavo fotografij na temo Zima.

4. Tečaj digitalne fotografije.

Sklep: Komisija je za izvedbo tečajev namenila 200 evrov, razliko pa krijejo PZDU. PZDU lahko poiščejo izvajalca, sicer pa je komisiji že poslal ponudbo g. Intihar. Ponujeno ceno 350 evrov za 20 tečajnikov bodo poskušali znižati na 200 evrov. Predlog dopisa g. Intiharju bo pripravil Alojz Gobec.

5. Okrogla miza: tehniško-kulturne aktivnosti starejših ljudi.

Sklep: Za pripravo predloga vsebine je imenovana delovna skupin,

v katero so bili predlagani Ana Krajnc, Lojze Gobec, Janez Knez, Janko Kušar in Milan Pavliha.

6. Razno.

Sklep: Vsebina te točke dnevnega reda je bila zaradi pozne ure po ogledu doma Iris predstavljena na naslednjo sejo.

Sklepa korespondenčne seje komisije ZDUS za socialna vprašanja

Datum: 14. do 17. maj 2010.

Mnenja k predlogu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je 21. aprila 2010 sprejela komisija ZDUS za pokojninsko politiko.

Sklepa:

Komisija soglaša z mnenjem k predlogu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, s tem, da se dopolni v poglavju bonusu, malusi na strani 3 in v poglavju vdovske pokojnine na strani 4.

• Poglavje bonusu, malusi bi bilo potrebno dopolniti z novim odstavkom, ki bi se glasil: »Nadaljevanje dela z namenom doseganja višje dejanske upokojitvene starosti pri zavarovancih je bistveno odvisno zgolj od volje delodajalca, zato zavarovanca ne bi smeli kaznovati z malusi, če posamezniku ni omogočeno nadaljevanje dela. Zato bi moral zakon o delovnih razmerjih predvideti tudi take razmere in delodajalca zavezovati, da omogoči delo za doseganje višje dejanske upokojitvene starosti pri zavarovancih, ki dosegajo daljšo delovno dobo.«

• Poglavje vdovske pokojnine bi bilo treba dopolniti v duhu predloga za novo določitev kriterijev za uveljavitev vdovske pokojnine, saj bi morala temeljiti na deležu vplačanih prispevkov in ne na omejevanju s socialnimi korektivi z višino pokojnine tistega, ki uveljavlja del pokojnine pokojnega partnerja.

S seje nove komisije za izobraževanje

Na ustanovni seji se je sestala komisija ZDUS za izobraževanje in obveščanje v sestavi Ana Cajnko, Mimica Kidrič, Marija Miladinovič, Meta Puklavec, Tatjana Pust, Olga Rems, Lada Zei, Lojze Cajnko, Anton Donko in Srečko Kolar. Za predsednico komisije so izvolili upokojeno novinarko Lado Zei.

Ob izobraževanju prostovoljcev, ki poteka v društvih in pri posameznih projektih ZDUS, bo komisija pomagala organizirati praktična izobraževanja, kot so tečaji digitalne fotografije, ročnih del ipd. s predavatelji, upokojenimi strokovnjaki in ljubitelji.

V razpravi se je pokazalo, da bi za predstavitev ZDUS doma in v tujini, za pregled tekočih dejavnosti ZDUS, pa tudi za pregled zgodovine posameznih dejavnosti potrebovali almanah ali zbornik. Pripraviti nameravajo še zloženko, ki bo namenjena pridobivanju novih članov DU. Še ena zloženka pa bo namenjena obveščanju članstva o najpomembnejših delovnih uspehih ZDUS v zadnjem letu, natisnili pa naj bi jo že do konca letošnjega oktobra.

Izobraževalna komisija tudi namerava pripravljati in posredovati lokalnim radijskim in TV postajam znanja in informacije o družbenih dogovorih in o spremembah v zakonodaji, ki zadevajo starejše ljudi.

Lara Z.

SREČO JE LEPO DELITI.

ZAVAROVALNA

POLICA

ZAVAROVANJE
ZA VARNE
VOZNIKE

-10%

PAMETNO JE IMETI DOBRO ZAVAROVAN AVTO.

 triglav

POPUST VELJA ZA ZAVAROVANCE, STARE 33 LET IN VEČ, PRI ZAVAROVANJU AVTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI IN ZAVAROVANJU VOZNIKA ZA ŠKODO ZARADI TELESNIH POŠKODB, IN SICER ZA OSEBNA VOZILA V LASTI IN UPORABI FIZIČNIH OSEB. VEČ INFORMACIJ NA AVTO.TRIGLAV.SI.

PRISTOP

www.triglav.si